NORAKSTS
Lieta Nr.A42536007
AA43-0409-10/10

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 16.martā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja M.Osmane,
tiesneši V.Endzelis un V.Zommere,

piedaloties atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Pārtikas un veterinārā dienesta pārstāvēm *I.D.* un *S.V.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *J.K.* pieteikumu par Pārtikas un veterinārā dienesta ģenerāldirektora 2007.gada 29.maija lēmuma Nr.21-1-13/906 atcelšanu, sakarā ar *J.K.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 3.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 21.martā Pārtikas un veterinārā dienesta (turpmāk - PVD) Balvu pārvaldes inspektores veica plānveida apsekošanu *J.K.* piederošajā saimniecībā (novietne ar reģistrācijas Nr.*/reģistrācijas numurs/ /Nosaukums/, /pagasts/* pagastā, Balvu rajonā). *J.K.* ir arī minētās novietnes īpašniece un dzīvnieku turētāja.

Pamatojoties uz apsekošanas laikā konstatētajiem pārkāpumiem, 2007.gada 21.martā PVD Balvu pārvaldes inspektore pieņēma lēmumu Nr.D38-07-00083 par liellopu un cūku pārvietošanas aizliegumu un aizliegumu ievest dzīvniekus novietnē. *J.K.* šo lēmumu apstrīdēja PVD.

[2] 2007.gada 15.maijā PVD veica atkārtotu pārbaudi *J.K.* saimniecībā. Tika konstatēts, ka normatīvo aktu pārkāpumi attiecībā uz cūkām ir novērsti, tādēļ nebija pamata atstāt spēkā dzīvnieku pagaidu pārvietošanas aizliegumu attiecībā uz cūkām. Ņemot vērā šo faktu, tika pieņemts lēmums Nr.D-38-07-00192, ar kuru tika atcelti ierobežojumi cūku pārvietošanai, taču atstāts spēkā iepriekš noteiktais dzīvnieku pārvietošanas aizliegums attiecībā uz liellopiem.

PVD ģenerāldirektors ar 2007.gada 29.maija lēmumu Nr.21-1-13/906 atstāja negrozītu PVD Balvu pārvaldes inspektores 2007.gada 21.marta lēmumu Nr.D38-07-00083 daļā par liellopu pārvietošanas aizliegumu.

[3] 2007.gada 29.jūnijā Administratīvajā rajona tiesā saņemts *J.K.* (turpmāk arī – pieteicēja) pieteikums par PVD ģenerāldirektora 2007.gada 29.maija lēmuma Nr.21-1-13/906 (turpmāk arī – pārsūdzētais lēmums) atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[3.1] Veicot apsekošanu 2007.gada 21.martā, PVD Balvu pārvaldes inspektoriem nebija pamata aizliegt jebkādu darbību, jo apsekošanas brīdī mājās atradās tikai pieteicējas vīrs, kurš paskaidroja, ka nezina dokumentu atrašanās vietu un nav apgalvojis, ka dokumentu nav.

[3.2] Pieteicēja uzskata par nepamatotu, ka, pārbaudot dzīvnieku identifikāciju, tika konstatēts, ka desmit sivēnmātēm un diviem kuiļiem ausīs nebija krotāliju. Pieteicēja apgalvo, ka krotālijas nebija divām sivēnmātēm un vienam kuilim. PVD pārstāvji sajauca nobarotas cūkas ar sivēnmātēm, kurām tik tiešām nebija krotāliju.

[3.3] Pieteicēja uzskata par nesamērīgu saimnieciskās darbības aizliegumu, ņemot vērā, ka liellopiem tika konstatēti tikai septiņi neapzīmēti dzīvnieki.

Atsauksmei uz dzīvnieku infekcijas slimībām arī nav pamata, jo uz visām slimībām, uz kurām ir pieprasīts veikt izmeklējumus, slimie dzīvnieki tiek kauti kautuvēs un izmantoti pārtikā, līdz ar to pārvietošanu varēja aizliegt uz citu ganāmpulku, nevis uz kautuvi.

[3.4] Pieteicējas saimniecībā ir dziļā kūts, tad par lopu labturības neatbilstību nebija pamata aizliegt lopus pārvietot – konkrēti vest uz kautuvi. Tāpat pieteicēja neuzskata, ka kūtī ir nepieciešams nepārtraukts apgaismojums. Nepārtrauktu apgaismojumu pieteicēja nodrošina, ja pati strādā kūtī vai gadījumos, kad cūkām ir mazi sivēni vai kādai no govīm gaidāms teliņš.

[3.5] Pieteicēja uzskata par nepamatotu, ka PVD Balvu pārvalde ir atsaukusies uz PVD Valsts Veterinārmedicīnas diagnostikas centra 2003.gada 28.marta testēšanas pārskatu Nr.2/4388-2003, jo kopš testēšanas veikšanas pagāja četri gadi. Kopš tā laika nevienam no lopiem nav konstatētas leikozes pazīmes.

[4] Tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā PVD (turpmāk arī – atbildētājs) pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz turpmāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Atbildētājs uzskata, ka PVD Balvu pārvaldes valsts veterinārā inspektore, izdodot lēmumu Nr.D38-07-00083 par dzīvnieku pārvietošanas pagaidu aizliegumu, ir rīkojusies Veterinārmedicīnas likumā noteikto pilnvaru robežās.

[4.2] Pieteicējas saimniecībā tika konstatēti būtiski pārkāpumi dzīvnieku apzīmēšanas un infekcijas slimību apkarošanas jomā, tādēļ bija nepieciešams nodrošināt šo būtisko pārkāpumu nekavējošu novēršanu. Pārbaudes protokola Nr.V38-07-00083D lapā tika uzskaitīti konstatētie būtiskie pārkāpumi, kurus bija uzdots novērst līdz 2007.gada 1.aprīlim:

1) pieciem liellopiem ausīs nebija krotāliju;

2) divi teļi nebija identificējami pēc mātes;
3) konstatēti septiņi neidentificēti liellopi;
4) vaislas cūkas nebija apzīmētas ar krotālijām;
5) nebija veikti izmeklējumiem liellopiem uz leikozi, brucelozi un tuberkulozi saskaņā ar dzīvnieku infekcijas slimību valsts uzraudzības plānu.

Ņemot vērā to, ka tika konstatēti neidentificēti dzīvnieki un netika veikti diagnostiskie izmeklējumi liellopiem un cūku pamatganāmpulkam, sivēnmātēm un kuiļiem, tika noteikts pārvietošanas aizliegums visiem dzīvniekiem gan uz novietni, gan no tās, tai skaitā arī uz kautuvi.

Pēc šo trūkumu novēršanas pieteicēja varēja vērsties PVD ar lūgumu atcelt dzīvnieku pagaidu pārvietošanas aizliegumu.

[4.3] 2007.gada 15.maijā veiktajā pārbaudē tika konstatēts, ka normatīvo aktu pārkāpumi attiecībā uz cūkām ir novērsti, tādēļ nebija pamata atstāt spēkā dzīvnieku pagaidu pārvietošanas aizliegumu attiecībā uz cūkām. Ņemot vērā šo faktu, tika pieņemts lēmums Nr.D-38-07-00192, ar kuru tika atcelti ierobežojumi cūku pārvietošanai, bet atstāts spēkā iepriekš noteiktais dzīvnieku pārvietošanas aizliegums attiecībā uz liellopiem.

Tā kā pieteicēja atteicās veikt normatīvajos aktos noteiktos liellopu izmeklējumus uz leikozi, brucelozi un tuberkulozi, PVD Balvu pārvaldes rīcība, atstājot spēkā dzīvnieku pagaidu pārvietošanas aizliegumu liellopiem, ir pamatota, jo tiek aizsargātas būtiskas sabiedrības intereses infekcijas slimību apkarošanas jomā. Šo dzīvnieku nokaušana ir iespējama tikai pēc normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā veiktajiem izmeklējumiem uz leikozi, brucelozi un tuberkulozi.

[4.4] Atbildētājs skaidro, ka nav pieļaujama tiesību formāla izlietošana cita mērķa sasniegšanai nekā tas, ko attaisno patiesais likuma mērķis, kas šajā gadījumā ir personas motivēšana novērst konstatētos normatīvo aktu pārkāpumus, kā arī sabiedrības pasargāšana no infekcijas slimību nekontrolētas izplatīšanās. Pārsūdzētais lēmums ir pamatots ar normatīvo aktu prasībām, kuru pieņēma kompetenta amatpersona, ievērojot proporcionalitātes principu, jo sabiedrības interesēs ir nodrošināt normatīvo aktu prasību izpildi infekcijas slimību apkarošanas jomā.

[5] 2007.gada 28.decembrī pieteicēja iesniedza tiesai paskaidrojumu sakarā ar atbildētāja 2007.gada 3.augustā iesniegtajiem rakstveida paskaidrojumiem, kurā norādīti šādi argumenti.

[5.1] 2000.gadā, pārbaudot lopus, pozitīvu rezultātu uzrādīja vienai govij, kurai asinis tika noņemtas uzreiz pēc atnešanās. Pieteicēja nepiekrīt atbildētāja norādītajam, ka viņa atteicās veikt liellopu izmeklējumus, norādot, ka viņa nepiekrita veikt izmeklēšanu tikai tām govīm, kuras tikko bija atnesušās. Tādas bija trīs govis un viena tele, kas bija pēdējā grūsnības mēnesī. Toties lopus kā nepilnu ganāmpulku pārbaudīt atteicās veterinārārste.

[5.2] 2006.gadā viņai piederošās cūkas neviens nav pārbaudījis. Pārbaudīt ieradās, kad cūkām sākās masveida atnešanās.

[5.3] Pieteicēja norāda uz pretrunām PVD Balvu pārvaldes inspektoru rīcībā: tiek konstatēta nepietiekama platība visām dzīvnieku sugām, bet no otras puses, tiek uzlikts pārvietošanas aizliegums.

[5.4] Pieteicēja arī norāda, ka nobarojamām cūkām krotālijas jāliek, vedot uz kautuvi, un nav jāveic izmeklējumi, tāpat arī liellopiem līdz divu gadu vecumam nav jāveic izmeklējumi.

[5.5] Pieteicēja atsaucas uz 2004.gada testēšanas pārskatu Nr.2/9027.1-2004, kurā tiek norādīts, ka visi lopi ir veseli, bet nepārbaudītas palika trīs govis: Azanda Nr.LV004725010023, Ķirse Nr.LV004725010015, Rota Nr.LV004725010019. To, ka lopi ir veseli, apstiprina testēšanas pārskats Nr.V2/5115.1-2007.

[6] Administratīvā rajona tiesa ar 2008.gada 29.augusta spriedumu pieteikumu noraidīja. Spriedums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[6.1] Tiesa konstatēja turpmāk norādītos apstākļus.

[6.1.1] 2007.gada 21.martā PVD Balvu pārvaldes valsts veterinārās inspektores veica plānveida pārbaudi pieteicējas saimniecībā, kuras rezultātā tika sastādīts dzīvnieku un novietnes pārbaudes protokols Nr.V38-07-00083. Tika fiksēts dzīvnieku kopējais skaits un suga, pārkāpumi, noteikts pārvietošanas aizliegums liellopiem un cūkām, kā arī noteikti konstatēto neatbilstību novēršanas termiņi.

[6.1.2] PVD Balvu pārvaldes valsts veterinārās inspektore ar 2007.gada 21.marta lēmumu Nr.D-38-07-00083 noteica aizliegumu pārvietot liellopus un cūkas, kā arī ievest dzīvniekus novietnē.

[6.1.3] PVD ģenerāldirektors ar 2007.gada 29.maija lēmumu Nr.21-1-13/906 atstāja negrozītu PVD Balvu pārvaldes inspektores 2007.gada 21.marta lēmumu Nr.D38-07-00083 daļā par liellopu pārvietošanas aizliegumu.

[6.1.4] 2004.gada 7.maijā PVD Valsts Veterinārmedicīnas diagnostikas centrs veica testēšanas pārskatu Nr.2/9027.1-2004, kurā konstatēti izmeklēšanas rezultāti pieteicējai piederošajiem sešiem liellopiem, izmeklēšanas rezultāts uz slimībām – negatīvs.

[6.1.5] 2007.gada 18.oktobrī PVD Nacionālās diagnostikas centrs Vidzemes reģionālā laboratorijā veica testēšanas pārskatu Nr.V.2/5115.1-2007, kurā konstatēti izmeklēšanas rezultāti pieteicējai piederošajiem vienpadsmit liellopiem, izmeklēšanas rezultāts uz slimībām – negatīvs.

[6.2] Tiesa secināja, ka lietā strīds ir par to, vai PVD inspektori bija tiesīgi bez brīdinājuma apmeklēt pieteicējas saimniecību un vai atbildētājs pamatoti piemēroja cūku un liellopu pārvietošanas aizliegumu.

[6.3] Tiesa norādīja, ka Veterinārmedicīnas likuma 2.pants noteic, ka šā likuma mērķis ir regulēt dzīvnieku infekcijas slimību profilaksi un apkarošanu, veterinārmedicīnisko praksi, dzīvnieku izcelsmes produktu

apriti, dzīvnieku un dzīvnieku izcelsmes produktu importa un tranzīta veterināro kontroli un noteikt valsts un pašvaldību institūciju, kā arī personu tiesības un pienākumus šajā jomā.

No Veterinārmedicīnas likuma 4.panta pirmās daļas izriet, ka PVD, pamatojoties uz valsts uzraudzības programmām un normatīvo aktu prasībām, organizē un nodrošina vienotu valsts uzraudzību un kontroli dzīvnieku infekcijas slimību profilaksē un apkarošanā, dzīvnieku labturībā, dzīvnieku izcelsmes produktu apritē saskaņā ar normatīvajiem aktiem, dzīvnieku apzīmēšanā un reģistrēšanā, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanā, dzīvnieku pārvietošanā. Savukārt, šī panta ceturtajā daļā noteikts, ka PVD ir kompetentā iestāde šā panta pirmajā daļā minētajās jomās, kas arī uzrauga un kontrolē Eiropas Savienības normatīvo aktu prasību izpildi.

Tiesa secināja, ka PVD ir iestāde, kas tiesīga kontrolēt un uzraudzīt dzīvnieku infekcijas slimību profilaksi un apkarošanu, dzīvnieku apzīmēšanu un reģistrēšanu, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanu, dzīvnieku pārvietošanu un arī Eiropas Savienības normatīvo aktu prasību izpildi.

[6.4] Tiesa secināja, ka no Veterinārmedicīnas likuma 1.panta 5.punka izriet, ka valsts veterinārās uzraudzības objekti ir dzīvnieku novietnes, dzīvnieku audzētavas un dzīvnieku audzētāju organizācijas, kas nodarbojas ar dzīvnieku audzēšanu, tirdzniecību.

Tiesa uzskatīja, ka tā kā pieteicēja nodarbojas ar liellopu un cūku audzēšanu, viņas saimniecība ir uzraudzības objekts Veterinārmedicīnas likuma izpratnē.

Saskaņā ar Veterinārmedicīnas likuma 8.pantu PVD inspektori ir tiesīgi bez iepriekšēja brīdinājuma apmeklēt valsts veterinārās uzraudzības objektus, pieprasīt dokumentus un informāciju, ņemt paraugus laboratoriskai izmeklēšanai saskaņā ar valsts uzraudzības programmām vai gadījumos, kad ir aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar valsts uzraudzībā esošām dzīvnieku infekcijas slimībām un aizdomas vai sūdzības par normatīvo aktu pārkāpumiem, apturēt valsts veterinārās uzraudzības objektu darbību, arī apturēt vai aizliegt dzīvnieku pārvietošanu, tirdzniecību ar dzīvniekiem, ja ir aizdomas par dzīvnieku iespējamu saslimšanu ar infekcijas slimību un pastāv draudi cilvēku vai dzīvnieku veselībai, kā arī gadījumos, kad ir pārkāptas normatīvo aktu prasības.

Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, tiesa secināja, ka PVD inspektori bija tiesīgi ierasties pieteicējas saimniecībā bez iepriekšējā brīdinājuma, veikt plānveida apsekošanu un aizliegt dzīvnieku pārvietošanu, ja ir aizdomas par dzīvnieku iespējamu saslimšanu ar infekcijas slimību, kā arī gadījumos, kad ir pārkāptas normatīvo aktu prasības.

[6.5] Eiropas Kopienas regulas 1760/2000 4.panta 1.punktā norādīts, ka visus dzīvniekus identificē ar kompetentas iestādes apstiprinātām krotālijām abās ausīs. Šīs regulas 2.punkts noteic, ka krotāliju ieliek dalībvalsts noteiktā laikaposmā kopš dzīvnieka piedzimšanas un jebkurā

gadījumā, pirms dzīvnieks atstāj saimniecību. Nevienu dzīvnieku, kas piedzimis pēc 1997.gada 31.decembra, nedrīkst izvest no lauku saimniecības, ja tas nav identificējams saskaņā ar šo pantu, savukārt 5.pants noteic, ka nevienu krotāliju nedrīkst noņemt vai aizstāt bez komponētās iestādes atļaujas.

Veterinārmedicīnas likuma 59.panta 5.punkts noteic, ka dzīvnieku īpašniekiem ir pienākums nodrošināt dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanu Ministru kabineta noteiktajā kārtībā.

Ministru kabineta 2003.gada 16.decembra noteikumi Nr.712 „Dzīvnieku, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas un dzīvnieku apzīmēšanas kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr.712), kas izdoti saskaņā ar Veterinārmedicīnas likuma 59.panta 5.punktu un Ciltsdarba likuma 12.pantu, noteic lauksaimniecības dzīvnieku, bišu saimju, zivju dīķu, akvakultūras dzīvnieku audzētavu, ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas, kā arī liellopu, cūku, aitu, kazu un zirgu individuālās apzīmēšanas kārtību.

Noteikumu Nr.712 35.punkts noteic, ka jaundzimušos teļus apzīmē ar krotālijām ne vēlāk kā 20 dienu laikā pēc piedzimšanas. Līdz krotālijas iespiešanai nodrošina teļu atpazīšanu pēc mātes, uzliekot atpazīšanas zīmi, kurā norādīts mātes identitātes numurs un teļa dzimšanas datums.

Noteikumu Nr.712 42.1 punktā noteikts, ka kuiļus, sivēnmātes, jauncūkas, jaunkuiļus, atšķirtos sivēnus ganāmpulka atražošanai (turpmāk – vaislas cūkas) apzīmē šādā kārtībā – krotāliju iespiež līdz atšķiršanai no mātes. Savukārt noteikumu Nr.712 43.1punktā norādīts, ka nobarojamās cūkas pēc īpašnieka izvēles apzīmē ar krotāliju vai tetovējumu, iespiežot pirms dzīvnieka pārvietošanas ārpus novietnes.

No minētajām tiesību normām tiesa secināja, ka liellopu dzīvniekus saimniecībā identificē ar krotālijām abās ausīs ne vēlāk kā 20 dienu laikā pēc piedzimšanas. Līdz krotālijas iespiešanai nodrošina teļu atpazīšanu pēc mātes. Par krotāliju savlaicīgu iespiešanu un par dzīvnieku atpazīšanu atbildīgs ir dzīvnieku ganāmpulka īpašnieks. Vaislas cūkām krotālijas iespiež līdz atšķiršanai no mātes, bet nobarojamās cūkas pēc īpašnieka izvēles apzīmē ar krotāliju vai tetovējumu pirms dzīvnieku pārvietošanas. No saimniecības nevar izvest nevienu dzīvnieku, kas nav identificēts ar krotāliju.

[6.6] Tiesa konstatēja, ka Balvu pārvaldes inspektores pieteicējas saimniecības apsekošanas laikā PVD sastādītajā dzīvnieku un novietnes pārbaudes protokolā norādīja, ka pieciem liellopiem ausīs nav krotāliju, divi teļi nav identificējami pēc mātes. Tāpat tika konstatēts, ka nav apzīmētas vaislas cūkas. Pārsūdzētajā lēmumā norādīts, ka desmit sivēnmātēm un diviem kuiļiem nav ausīs krotāliju.

Tiesa norādīja, ka pieteicēja pati atzina, ka krotālijas nebija divām sivēnmātēm un vienam kuilim. Pieteicēja tiesas sēdē norādīja, ka neidentificētie liellopi bija šā gada, un mājlopi viens otram plēš krotālijas, tāpēc tās nebija uzliktas.

Ievērojot iepriekš minēto, tiesa atzina, ka PVD inspektoriem bija tiesības noteikt ierobežojumus – aizliegt dzīvnieku pārvietošanu cūkām un liellopiem, jo pieteicēja neievēroja noteikumos Nr.712 noteikto dzīvnieku apzīmēšanas kārtību.

[6.7] Veterinārmedicīnas likuma 4.panta otrās daļas 2.punkts noteic, ka PVD atbilstoši savai kompetencei izstrādā un apstiprina dzīvnieku infekcijas slimību uzraudzības un apkarošanas programmas. Savukārt šā likuma 16.panta 4.punkts paredz, lai nodrošinātu valsts uzraudzībā esošo dzīvnieku infekcijas slimību profilaksi un apkarošanu un izstrādātu epizootijas likvidācijas stratēģiju, PVD izstrādā valsts uzraudzībā esošo dzīvnieku infekcijas slimību uzraudzības programmu.

Veterinārmedicīnas likuma 59.panta 7.punkts noteic, ka dzīvnieku īpašnieka pienākums ir nodrošināt ar valsts uzraudzībā esošajām dzīvnieku infekcijas slimībām saistīto profilaktisko pasākumu izpildi noteiktajos termiņos. Savukārt šā likuma 59.panta 11.punkta (b) apakšpunktā norādīts, ka dzīvnieku īpašnieka pienākums ir valsts uzraudzībā esošo dzīvnieku infekcijas slimību apkarošanas gadījumos pēc PVD pārtikas un veterinārā inspektora vai praktizējoša veterinārārsta pieprasījuma pakļaut dzīvniekus infekcijas slimību diagnosticēšanai, ārstēšanai un profilakses pasākumiem.

Minētā likuma deleģējuma ietvaros PVD izdevis Dzīvnieku infekcijas slimību valsts uzraudzības plānu 2006. un 2007.gadam.

[6.8] Tiesa, izvērtējot Dzīvnieku infekcijas slimību valsts uzraudzības plānu 2006. un 2007.gadam, secināja, ka pieteicējai vajadzēja veikt diagnostiskos izmeklējumus liellopiem reizi divos gados uz tuberkulozi, bet cūkām uz brucelozi un tuberkulozi katru gadu.

[6.8.1] Tiesa konstatēja, ka Dzīvnieku infekcijas slimību valsts uzraudzības plāna 2006.gadam 2.2.sadaļā – „Dzīvnieku īpašnieku/turētāju obligātie valsts uzraudzības pasākumi", 2.2.1.daļā – „diagnostiskie izmeklējumi", ar 2.2.1.2.apakšpozīciju „pārējās govju sugas dzīvnieku kategorijas", kurā ietilpst arī pieteicējas govis (jo 2.2.1.1.apakšpozijā norādīti „sertificēti vaislas buļļi"), noteiktas diagnostisko izmeklējumu prasības saistībā ar dzīvnieku slimībām bruceloze (slimības kods B103) un tuberkulozi (slimības kods B105).

2006.gada plāna prasības (biežums, apjoms, metode) saistībā ar tuberkulozi noteic, ka govju sugas dzīvniekiem no 6 mēnešu vecuma, 100% katru otro gadu, bet pārvietojot uz citu ganāmpulku, ja izmeklējums nav veikts 30 dienu laikā, pirms pārvietošanas veicams tuberkulīna tests.

2006.gada plāna prasības (biežums, apjoms, metode) saistībā ar brucelozi, govju sugas dzīvniekiem no 12 mēnešu vecuma, pārvietojot uz citu ganāmpulku (novietni), ja izmeklējums nav veikts 30 dienu laikā pirms pārvietošanas, veicami seroloģiskie izmeklējumi.

2006.gada plāna prasības (biežums, apjoms, metode) saistībā ar govju enzootisko leikozi, govju sugas dzīvniekiem no 12 mēnešu vecuma, pārvietojot uz citu ganāmpulku (novietni), ja izmeklējums nav veikts 30 dienu laikā pirms pārvietošanas, veicami seroloģiskie izmeklējumi.

2006.gada plānā norādīta piebilde, ja novietnē 2005.gadā izmeklējums ir veikts, tad tas nav jāatkārto 2006.gadā.

[6.8.2] Attiecībā uz cūkām noteikts, ka Dzīvnieku infekcijas slimību valsts uzraudzības plāna 2006.gadam 2.2.sadaļā – „Dzīvnieku īpašnieku/turētāju obligātie valsts uzraudzības pasākumi", 2.2.1.daļā – „diagnostiskie izmeklējumi", ar 2.2.1.4.apakšpozīciju „sivēnmātes, remontcūkas, vaislas kuiļi, kurus izmanto lecināšanā (apsēklošanai savā ganāmpulkā) ", noteiktas diagnostisko izmeklējumu prasības saistībā ar dzīvnieku slimībām uz tuberkulozi, brucelozi un aujeski slimību (slimības kods B052). Uz tuberkulozi un brucelozi izmeklē 1 reizi gadā 10% dzīvnieku ganāmpulkā (bet ne mazāk kā 10), ja ganāmpulkā ir 1-10 dzīvnieki, tad izmeklē visus.

Uz aujeski slimību sivēnmātes un kuiļus izmeklē 1 reizi gadā 10% dzīvnieku ganāmpulkā (bet ne mazāk kā 10), ja ganāmpulkā ir 1-10 dzīvnieki, tad izmeklē visus. Savukārt, remontcūkas pirms lecināšanas vai sēklošanas – 100%, ja ganāmpulks pakļauts slimības apkarošanas programmai.

[6.8.3] Dzīvnieku infekcijas slimību valsts uzraudzības plāna 2007.gadam 2.2.sadaļā – „Dzīvnieku īpašnieku/turētāju obligātie valsts uzraudzības pasākumi", 2.2.1.daļā – „diagnostiskie izmeklējumi" ir iekļauti tikai sertificēti vaislas buļļi.

[6.8.4] Dzīvnieku infekcijas slimību valsts uzraudzības plāna 2007.gadam 2.2.sadaļā – „Dzīvnieku īpašnieku/turētāju obligātie valsts uzraudzības pasākumi", 2.2.1.daļā – „diagnostiskie izmeklējumi", ar 2.2.1.4.apakšpozīciju „sivēnmātes, remontcūkas, vaislas kuiļi, kurus izmanto lecināšanā (apsēklošanai savā ganāmpulkā)", noteiktas diagnostisko izmeklējumu prasības saistībā ar dzīvnieku slimībām tuberkulozi, brucelozi un aujeski slimību (slimības kods B052). Uz tuberkulozi un brucelozi izmeklē 1 reizi gadā 10% dzīvnieku ganāmpulkā (bet ne mazāk kā 10), ja ganāmpulkā ir 1-10 dzīvnieki, tad izmeklē visus.

Uz aujeski slimību sivēnmātes un kuiļus izmeklē 1 reizi gadā 10% dzīvnieku ganāmpulkā (bet ne mazāk kā 10), ja ganāmpulkā ir 1-10 dzīvnieki, tad izmeklē visus. Savukārt, remontcūkas pirms lecināšanas vai sēklošanas – 100% dzīvnieku.

[6.9] Pieteicēja tiesas sēdē norādīja, ka lopus 2006.gadā un 2007.gadā nav pārbaudījusi uz infekcijas slimībām. Cūkas arī nebija pārbaudītas, jo nebija vetārsta, kurš varēja pārbaudīt.

No lietas materiāliem tiesa konstatēja, ka govis pēdējo reizi pirms pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas pārbaudītas 2004.gadā. Pieteicēja nekādus papildus pierādījumus tam, ka govis būtu pārbaudītas uz tuberkulozi 2005, 2006.gadā, tiesā neiesniedza.

Ministru kabineta 2006.gada 18.aprīļa noteikumi Nr.298 „Kārtība, kādā veic to infekcijas slimību profilaksi un apkarošanu, ar kurām slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki" (turpmāk – noteikumi Nr.298) 1.punkts noteic kārtību, kādā veic to infekcijas slimību (baktēriju, vīrusu, sēnīšu vai

parazītu izraisītas infekcijas vai invāzijas slimības, kas tiešā vai netiešā ceļā no dzīvnieka var tikt pārnestas uz cilvēku (turpmāk - zoonozes) profilaksi un apkarošanu, ar kurām slimo gan dzīvnieki, gan cilvēki. Šo noteikumu 37.1.apakšpunkts noteic, ja zoonozes skartajā novietnē tuberkulozes ierosinātāja izmeklējumi ir alerģiski pozitīvi, aizliegts ievest dzīvniekus novietnē vai izvest no tās, izņemot gadījumus, ja ar inspektora vai veterinārārsta atļauju tos nosūta uz kautuvi tūlītējai nokaušanai.

Saskaņā ar Veterinārmedicīnas likuma 8.panta 2.puntu PVD ir tiesības apturēt valsts veterinārās uzraudzības objektu darbību, arī apturēt vai aizliegt dzīvnieku pārvietošanu, tirdzniecību ar dzīvniekiem, ja ir aizdomas par dzīvnieku iespējamu saslimšanu ar infekcijas slimību un pastāv draudi cilvēku vai dzīvnieku veselībai, kā arī gadījumos, kad ir pārkāptas normatīvo aktu prasības.

Tiesa secināja, ka pieteicēja nebija veikusi diagnostiskos izmeklējumus liellopiem un cūkām, līdz ar to atbildētājs (tai skaitā inspektori) bija tiesīgi aizliegt dzīvnieku pārvietošanu, ja ir aizdomas par dzīvnieku iespējamu saslimšanu ar infekcijas slimībām (tuberkulozi un brucelozi) un pastāv draudi cilvēku vai dzīvnieku veselībai, kā arī gadījumos, kad ir pārkāptas normatīvo aktu prasības. Tiesa atzina, ka, neveicot diagnostiskos izmeklējumus liellopiem un cūkām, pieteicēja pārkāpa normatīvo aktu prasības, kas savukārt atbildētājam varēja radīt aizdomas par dzīvnieku saslimšanu ar infekcijas slimību un ka var pastāvēt draudi cilvēku vai dzīvnieku veselībai. Tiesa uzskatīja, ka pieteicējai uzliktie ierobežojumi ir samērīgi attiecībā pret sabiedriskajām interesēm, jo šis aizliegums pārvietot dzīvniekus ierobežo infekcijas slimību izplatīšanos (pasargā cilvēkus un dzīvniekus no saslimšanas ar infekcijas slimībām), līdz ar to sabiedrības labums – būt pasargātiem no infekcijas slimību izplatīšanās un saslimšanu ar tām – ir lielāks par pieteicējai uzliktajiem ierobežojumiem, un šie ierobežojumi ir attaisnojami sabiedrības labā.

[6.10] Tiesa konstatēja, ka atbildētājs pārsūdzētā lēmuma rezolutīvajā daļā norādīja Latvijas Administratīvo pārkāpumu 286.panta pirmās daļas 1.punkta tiesību normu, kas noteic, ka iestāde, izskatot sūdzību, lēmumu atstāj negrozītu, bet sūdzību noraida. PVD inspektoru pieņemto lēmumu apstrīdēšanas kārtību, kas nav saistīta ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa normu piemērošanu, izskata Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā. Līdz ar to atbildētājam vajadzēja atsaukties uz Administratīvā procesa likuma 81.panta otrās daļas 1.punktu.

Tiesa norādīja, ka tiesību teorijā, kā arī administratīvo tiesu praksē atzīts, ka procesuālie pārkāpumi tiek iedalīti būtiskajos un nebūtiskajos pārkāpumos, un ka procesuālu pārkāpumu dēļ administratīvais akts ir atceļams tikai tad, ja attiecīgais procesuālais pārkāpums ietekmē arī administratīvo aktu pēc būtības, tas ir, ja ir iespējama cēloņsakarība starp procesuālās normas pārkāpumu un procesa rezultātu (*sk.: Briede J.*

Administratīvā akta tiesiskums. Latvijas Vēstnesis. Jurista vārds. 2004.gada 23.marts, Nr. 11).

Tiesa atzina atbildētāja pieļauto procesuālo pārkāpumu par nebūtisku, jo tas nevarēja pārsūdzēto lēmumu ietekmēt pēc būtības.

[6.11] Tiesa atzina, ka pārsūdzētais lēmums izdots, ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus, atbilst materiālo un procesuālo tiesību normām un vispārējiem tiesību principiem. Tiesa arī konstatēja, ka, izdodot pārsūdzēto lēmumu, ir ievērota lietas piekritība, ņemts vērā personas viedoklis, aktā ir norāde uz lietā savāktajiem pierādījumiem un piemērotām tiesību normām.

Tiesa secināja, ka pārsūdzētais lēmums ir tiesisks, bet pieteikums par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu nav pamatots un ir noraidāms.

[7] Pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 3.augusta spriedumu, lūdzot to atcelt.

Apelācijas sūdzība pamatota ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[7.1] Tiesa nepieņēma pieteicējas tiesas sēdē iesniegtos pierādījumus par PVD inspektoru negodīgo rīcību 2008.gadā.

[7.2] Tiesa neņēma vērā, ka PVD inspektori pieprasīja uzrādīt dokumentus, lai gan pieteicēja nebija mājās.

[7.3] Tiesa nav vērtējusi to, ka govslopi iedalās teļos, jaunlopos un tikai sasniedzot divu gadu vecumu tiek uzskatīti par liellopiem. Pieteicējas saimniecībā gan liellopi gan jaunlopi bija apzīmēti ar krotālijām abās ausīs, neapzīmēti bija tikai mazie teļi, kuriem tad arī varēja uzlikt pārvietošanas aizliegumu.

[7.4] PVD inspektori par savu neizdarību sodīja pieteicēju.

Valsts uzraudzības plānā norādīts, ka saimniekam ir tikai jāpietur govs, lai veterinārārsts var noņemt paraugu. Plāna 2.1.sadaļā norādīts PVD valsts veterinārārstu inspektoru pienākumi. Šie pasākumi tiek finansēti par valsts budžeta līdzekļiem. Tā kā govju pārbaudes tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem, tad pieteicējas govis ietilpst Plāna speciālās daļas 2.1.sadaļā, nevis 2.2.sadaļā.

Tiesa neņēma vērā pieteicējas paskaidrojumus, ka lopus pārbaudīt nebija iespējams, jo paraugus var noņemt vienīgi valsts pilnvarotie veterinārārsti vai veterinārie inspektori. Saimnieka noņemtos paraugus laboratorijas nepieņem.

[8] Uz tiesas sēdi pieteicēja nebija ieradusies. 2010.gada 28.janvārī apgabaltiesā saņemts pieteicējas lūgums lietu izskatīt rakstveida procesā.

Ievērojot to, ka par tiesas sēdes laiku un vietu pieteicējai pienācīgi paziņots, apgabaltiesa atzina, ka lietu ir iespējams izskatīt bez pieteicējas piedalīšanās tiesas sēdē.

Tiesas sēdē atbildētāja pārstāves apelācijas sūdzību neatzina.

Motīvu daļa

[9] Noklausījusies atbildētāja pārstāvju paskaidrojumus un izvērtējusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[10] Administratīvā procesa likuma 307.panta ceturtā daļa noteic, ka gadījumā, kad tiesa, izskatot apelācijas sūdzību, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 251.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir noskaidrojusi visus būtiskos lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus un spriedumā tos analizējusi. Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa tiesību normas piemērojusi pareizi.

Izvērtējot pirmās instances tiesas spriedumā ietverto argumentāciju, apgabaltiesa atzīst, ka tā ir pareiza un pilnībā pietiekama, līdz ar to apgabaltiesa pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā ietvertajai argumentācijai (šā sprieduma [6] punkts) un to neatkārto.

[11] Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka apelācijas sūdzība pamatā ietver iebildumus pret pirmās instances tiesas secinājumiem un spriedumā iekļautajiem juridiskajiem apsvērumiem. Pieteicēja nepiekrīt pirmās instances tiesas izdarītajiem secinājumiem konkrētajā lietā, taču tas vien, ka pieteicējas apstākļu vērtējums ir atšķirīgs no pirmās instances tiesas izdarītā apstākļu vērtējuma, nenozīmē, ka pārsūdzētais lēmums un pirmās instances tiesas spriedums ir nepareizs.

[12] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa nepieņēma pieteicējas tiesas sēdē iesniegtos pierādījumus par PVD inspektoru negodīgo rīcību 2008.gadā.

Administratīvā procesa likuma 151.pants paredz, ka tiesa pieņem tikai tos pierādījumus, kuriem ir nozīme lietā, respektīvi, pierādījumus, no kuriem var izdarīt secinājumus par lietā būtiskiem faktiskajiem apstākļiem. To, kas lietā ir būtisks, izlemj tiesa, tostarp, lemjot par procesa dalībnieku lūgumiem pievienot lietai materiālus. Kā atzinis Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments (turpmāk – Senāts), tikai un vienīgi tiesa var noteikt, kuri pierādījumi ir nozīmīgi lietā būtisku faktu vai apstākļu noskaidrošanai, lai tiesa varētu pildīt savu uzdevumu administratīvajā procesā – noskaidrot patiesos lietas apstākļus un panākt tiesisku un taisnīgu lietas izskatīšanu. Izvērtējot pierādījumu attiecināmību, tiesa var ņemt vērā arī, vai pierādījumi lietā ir pietiekami, kā arī, vai citi pierādījumi nav lieki un nevajadzīgi apgrūtinoši lietas izskatīšanai (*sk. Senāta 2007.gada 17.maija sprieduma lietā Nr.SKA-164 7.2.punktu, 2007.gada 10.decembra sprieduma lietā SKA-200 6.punktu*).

Plānveida apsekošana pieteicējas saimniecībā veikta 2007.gada 21.martā un minētajā datumā pieņemts sākotnējais lēmums. 2007.gada 15.maijā veikta atkārtota pieteicējai piederošās dzīvnieku novietnes apsekošana un pieņemts lēmums, ar kuru atcelti ierobežojumi cūku pārvietošanai. Pārsūdzētais lēmums pieņemts 2007.gada 29.maijā, tātad administratīvais process iestādē šajā lietā uzsākts 2007.gada 21.martā un pabeigts 2007.gada 29.maijā. Ievērojot minēto, pirmās instances tiesa pamatoti noraidīja pieteicējas lūgumu pievienot lietas materiāliem dokumentus par 2008.gadu, jo šīs lietas ietvaros netiek pārbaudīta PVD inspektoru godprātība 2008.gadā.

[13] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tā kā govju pārbaudes tiek finansētas no valsts budžeta līdzekļiem, tad pieteicējas govis ietilpst Dzīvnieku infekcijas slimību valsts uzraudzības plāna speciālās daļas 2.1.sadaļā, nevis 2.2.sadaļā.

Dzīvnieku infekcijas slimību valsts uzraudzības 2006. un 2007.gada plāna speciālās daļas 2.1.sadaļa nosaka dzīvnieku infekcijas slimību valsts uzraudzības pasākumus, par kuru izpildi atbildīgas valsts institūcijas un struktūras. Savukārt 2.2.sadaļa nosaka dzīvnieku īpašnieku/turētāju obligātos valsts uzraudzības pasākumus (2.2.1. – diagnostiskie izmeklējumi, 2.2.2. – profilaktiskās vakcinācijas), tātad pasākumus, kuru izpildi kontrolē PVD, bet par kuru veikšanu ir atbildīgi dzīvnieku īpašnieki/turētāji, līdz ar to arī pieteicēja kā novietnes īpašniece un dzīvnieku turētāja ir atbildīga par 2.2.sadaļā noteikto pasākumu izpildi (konkrētajā gadījumā diagnostisko izmeklējumu veikšanu liellopiem un cūkām saskaņā ar Dzīvnieku infekcijas slimību valsts uzraudzības plānu).

[14] Par pārējiem pieteicējas argumentiem apgabaltiesa norāda, ka tie šajā lietā nav tiesiski nozīmīgi. Atbilstoši Senāta judikatūrai, kas veidojusies, ievērojot arī Eiropas Cilvēktiesību tiesas praksi, tiesai ir pienākums argumentēt spriedumus, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu. Tiesnešiem ir jāuzklausa argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa. Tas, cik daudz spriedums ir jāargumentē, atkarīgs no lietas apstākļiem (*sk. Senāta 2006.gada 12.septembra sprieduma lietā Nr.SKA-280 8.punktu*).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

noraidīt *J.K.* pieteikumu par Pārtikas un veterinārā dienesta ģenerāldirektora 2007.gada 29.maija lēmuma Nr.21-1-13/906 atcelšanu.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja */paraksts/* M.Osmane

Tiesneši */paraksts/* V.Endzelis

/paraksts/ V.Zommere

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese M.Osmane
Rīgā, 2010.gada 16.martā